Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002940

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-08-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стоянова Юлія Дмитрівна
2. Yuliia D. Stoianova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9244-3105

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 09-10-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): СВР 69_6220

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.15, 76.29.29, 76.29.31, 76.29.37.17

Тема дисертації:

1. Діагностична і прогностична роль аденозинмонофосфат-активованої протеїнкінази та хемерину у хворих на цукровий діабет 2 типу у поєднанні з подагрою

2. Diagnostic and prognostic role of adenosinemonophosphate-activated protein kinase and chemerin in patients with type 2 diabetes mellitus in combination with gout

Реферат:

1. Дана дисертаційна робота присвячена визначенню клінічних особливостей перебігу цукрового діабету 2 типу (ЦД 2 типу) у поєднанні з подагричним артритом (ПА) із дослідженням змін ліпідного, вуглеводного, пуринового обмінів, з оцінкою рентгенологічних змін дрібних суглобів стоп серед пацієнтів із моноперебігом ПА та при поєднаній патології, а також із оцінкою вмісту у сироватці крові рівнів аденозинмонофосфат-активованої протеїнкінази (АМРК) та хемерину для пошуку нових маркерів інсулінорезистентності (ІР), прогнозування ризику розвитку ЦД 2 типу у хворих на ПА, відтворюючи мету дисертаційної роботи: оптимізація діагностики, прогнозування перебігу та лікування хворих на ЦД 2 типу в поєднанні з ПА шляхом вивчення клінічного значення АМРК та хемерину. Клініко-лабораторне та інструментальне обстеження було виконано 100 тематичним хворим з ЦД 2 типу та ПА, серед яких – 70 пацієнтів мали поєднану патологію ЦД 2 типу та ПА, 30 пацієнтів мали ізольований ПА. Контрольну групу (КГ) складали 20 практично здорових осіб

відповідного віку. В обох групах виявлено стійку гіперурикемію (515,7±91,59 та 496,4±77,61 мкмоль/л у 1-й та 2-й групах відповідно), а КГ характеризувалася нормоурикемією. При кореляційному аналізі виявлено зв'язки високої та середньої сили між рівнем урикемії та маркерами вуглеводного метаболізму та ІР. Констатовано достовірну різницю між рівнями показників ліпідограми (окрім ЛПВЩ) при порівнянні хворих на комбіновану патологію ЦД 2 типу та ПА, з моноперебігом ПА та представників КГ (p < 0,001). Також було виявлено, що серед показників ліпідограми, в усіх групах було виявлено зворотну кореляцію значення АМРК з рівнем ЛПНЩ (сильний для пацієнтів 1-ї групи та середньої сили у представників 2-ї групи та КГ). Іншим показником, з яким статистично достовірно корелювали рівні АМРК в усіх групах, був ЗХ. Констатовано наявність прямого кореляційного зв'язку рівнів ЛПНЩ та хемерину у 2-й групі та КГ, а також рівнів ЗХ з хемерином у пацієнтів з комбінацією ЦД 2 типу з ПА та зворотну кореляцію у інших групах (усі p<0,05). Найнижчі рівні АМРК отримані у пацієнтів 1 групи порівняно до 2 групи та групи контролю (p<0,001). Визначено більш високі рівні хемерину серед пацієнтів 1 групи та 2 групи відносно групи контролю (p<0,0001). При коморбідному поєднанні ЦД 2 типу та ПА були відзначені вірогідні кореляційні взаємозв'язки переважно середньої сили між показниками АМРК (зворотні), хемерину (прямі) та вуглеводного метаболізму серед обстежених хворих. Встановлено наявність прямого взаємозв'язку середньої сили урикемії з рівнем хемерину та сильного зворотного кореляційного зв'язку між рівнем сечової кислоти (СК) та АМРК у пацієнтів обох досліджуваних груп, а також прямий зв'язок середньої сили між показниками СК та інсуліну у пацієнтів з моноперебігом ПА. Виявлені кореляційні зв'язки між АМРК, хемерином та показниками вуглеводного, пуринового та ліпідного обмінів дозволяють стверджувати, що вищевказані маркери грають патогенетичну роль та мають діагностично-прогностичну значущість відносно виявлення інсулінорезистентності у хворих на подагричний артрит та оцінки ступеню важкості цукрового діабету 2 типу у пацієнтів із коморбідною патологією.

2. This dissertation work is devoted to the determination of the clinical features of the course of type 2 diabetes mellitus (T2DM) in combination with gout with the study of changes in lipid, carbohydrate, and purine metabolism, with the assessment of radiological changes in the small joints of the feet among patients with a monocourse of gout and with combined pathology, as well as to the evaluation of the levels of adenosine monophosphate-activated protein kinase (AMPK) and chemerin in blood serum for the search for new markers of insulin resistance (IR), predicting the risk of developing T2DM in patients with gout, reproducing the purpose of the dissertation: optimization of diagnostics, prediction of the course and treatment of patients with T2DM in combination with gout by studying the clinical significance of AMPK and chemerin. Clinical laboratory and instrumental examination were performed on 100 thematic patients with T2DM and gout, among whom 70 patients had combined pathology of T2DM and gout, and 30 had isolated gout. The control group (CG) comprised 20 practically healthy persons of the appropriate age. Both groups showed persistent hyperuricemia (515.7±91.59 and 496.4±77.61 μmol/l in the 1st and 2nd groups, respectively), and CG was characterized by normouricemia. Correlation analysis revealed high and medium-strength relationships between the level of uricemia and markers of carbohydrate metabolism and IR. A significant difference was found between the levels of lipid parameters (except HDL) when comparing patients with the combined pathology of T2DM and gout, with a monocourse of gout and representatives of CG (p<0.001). It was also found that among lipidogram indicators, in all groups, an inverse correlation of AMPK value with LDL level was found (vital for patients of the 1st group and medium strength for representatives of the 2nd group and CG). Another indicator with which AMPK levels in all groups were statistically reliably correlated was total cholesterol (TC). The existence of a direct correlation between the levels of LDL and chemerin in the 2nd group and CG, as well as the levels of TC and chemerin in patients with a combination of T2DM with gout and an inverse correlation in the other groups (all p<0.05), was established. The lowest levels of AMPK were obtained in patients of group 1 compared to group 2 and the control group (p<0.001). Higher levels of chemerin were determined among patients of group 1 and group 2 compared to the control group (p<0.0001). In the case of a comorbid combination of T2DM and gout, probable correlation relationships of mostly medium strength were noted between indicators of AMPK (inverse), chemerin (direct) and carbohydrate metabolism among the examined patients. The existence of a direct relationship between the average strength of uricemia and the level of chemerin and a strong inverse correlation

between the level of uric acid and AMPK in patients of both studied groups was established, as well as a direct relationship between the average strength between indicators of uric acid and insulin in patients with isolated gout. The revealed correlations between AMPK, chemerin and indicators of carbohydrate, purine and lipid metabolism allow us to claim that the markers mentioned above play a pathogenetic role and have diagnostic and prognostic significance regarding the detection of IR in patients with gout and the assessment of the severity of T2DM in patients with comorbid pathology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Стоянова Ю.Д., Журавльова Л.В. Визначення рівнів аденозинмонофосфат-активованої протеїнкінази та хемерину у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу та подагричним артритом як прогностичних маркерів порушення вуглеводного обміну // Проблеми ендокринної патології. - 80(4), 2023. - С. 24-30.
- 2. Стоянова Ю.Д. Визначення впливу гіперурикемії на розвиток інсулінорезистентності у пацієнтів з цукровим діабетом 2-го типу та подагричним артритом // Український ревматологічний журнал. - 95(1), 2024. – С. 62-66.
- 3. Stoianova Y. Features of lipid metabolism in patients with type 2 diabetes mellitus and gout // ScienceRise: Medical Science. - 2(59), 2024; doi: 10.15587/2519-4798.2024.306215.
- 4. Стоянова Ю.Д. Роль сечової кислоти у формуванні інсулінорезистентності у хворих із подагричним артритом // Тези науково-практичної конференції «Всеукраїнський ревматологічний форум – 2023 з міжнародною уачстю", - 2023. - С.14.
- 5. Стоянова Ю. Д. Аденозинмонофосфат-активована протеїнкіназа та хемерин як прогностичні маркери порушення вуглеводного обміну у хворих на цукровий діабет 2 типу та подагричний артрит // Ukrainian scientific medical youth journal. □ 2023. □ Supplement 4 (143). □ P. 65.
- 6. Стоянова Ю.Д. Прогностичні маркери інсулінорезистентності у хворих на цукровий діабет 2 типу у поєднанні з подагричним артритом. Медицина третього тисячоліття : фестиваль молодіжної науки: матеріали міжвузівської конференція молодих вчених та студентів (онлайн), м. Харків, 15–17 січня 2024 року. – Харків : ХНМУ, 2024. – С. 376.
- 7. Zhuravlyova L., Stoianova Yu.. Role of adenosinemonophosphate-activated protein kinase as a regulator of cell energy balance in patients with metabolic disorders. Literature review Український терапевтичний журнал. – 2021, No 2. P. 42 -46.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U000950; 0120U102569

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журавльова Лариса Володимирівна

2. Larysa V. Zhuravlova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0051-3530

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орленко Валерія Леонідівна

2. Valeriia L. Orlenko

Кваліфікація: к.мед.н., старший науковий співробітник, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8400-576X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В. П. Комісаренка Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012013

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 69, Київ, 04114, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кондратюк Віталій Євгенович

2. Vitalii Y. Kondratiuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4891-2338

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравчун Нонна Олександрівна
2. Nonna O. Kravchun

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1039-4045

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасієшвілі Людмила Михайлівна
2. Liudmyla M. Pasiieshvili

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7527-782X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Риндіна Наталія Геннадіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Риндіна Наталія Геннадіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Степаненко Алла Олександрівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна